

MAKRELSTRÍÐIÐ

Tey, sum vóru og lurtaði á fundinum hjá Tjóðveldi um makrelstríðið, finga at vita, atuttanríkistænastan í landsstýrinum ger eitt stórt arbeiði fyri at fyrirbyggja, at skaðin verður størri enn neyðugt

Liggja ikki á latu síðuni

Føroyingar liggja ikki á latu síðuni, nú ES ætlar at seta tiltøk í verk ímóti føroyingum.

Herálvur Joensen, deildarstjóri fyri altjóða handli í Uttanríkistænastuni í Landsstýrinum, vísti á almennum fundi í Tjóðveldi, at lögmaður hevur tosað við ein hóp av fólki.

– Hann hevur havt fund við fleiri danskar ráðharrar, eisini danska evropamálaráðharran, forsætismálaráðharran, uttanríkismálaráðharran. Samstundis hevur uttanríkistænastan eisini verið í sambandi við matvørumálaráðharran og havt fund við fleiri ES limalond og aðrar ES myndugleikar.

Sendistovan fer eisini at hava fund við triðjalond, sum hava samstarv við ES, tí tey kunnu eisini verða rakt av eini samtykt í ES, sum gevur felagsskapinum heimild at seta tiltøk í verk ímóti londum, sum ikki fiska burðardygt.

– Lögmaður hevur eisini roynt at tryggja sær, at danir ikki bara góðtaka upplýsingar úr ES, men fer at krevja, at ein sjálvstøðug, lögfrøðilig meting verður gjørd av uppskotinum sum ES leggur á borðið at vita um tað sampakkar við altjóða handelsreglur.

– Tað hevur ES ráðið játtað, sigur Herálvur Joensen.

Kanna ymsar dómstólar

Herálvur Joensen sigur, at tey kanna eisini eftir,

hvussu tiltøkini samsvara við tær avtalur, føroyar hava við ES á fiskivinnuøkinum.

Kannað verður eisini um hetta er í samsvari við reglurnar í altjóða handelsfelagsskapinum, WTO.

– Men vit eru ikki sjálvstøðugur limur í WTO og danir hava víst aftur, at vit kunnu verða sjálvstøðugur limur.

– Hinvegin hevur danska stjórnin givið okkum tilsøgn um, at hon er til reiðar at leggja málið fyri gerðarrættin hjá WTO, hóast hon harvið gongur ímóti ES.

Herálvur Joensen ivast kortini í um tað er ein gongd leið, tí viðgerðir í WTO gerðarrættinum kunnu taka fleiri ár og tað vit kunnu langt síðani vera farin av knóranum, áðrenn ein niðurstøða spyrst hadani.

Uttanríkistænastan kannar eisini um málið kann leggst fyri ES dómstólin.

Kannað verður eisini um tað ber til at seta okkurt slag av fútabanni ímóti ES tiltøkunum, men sjálvur ivast hann í um tað ber til.

– Eitt, sum vit fara at føra fram er, at í veruleikanum er hetta ikki ein træta um burðardyggan fiskiskap, tí ongin er ósamdur í, at fiskivinnan skal vera burðardyg.

– Hetta er rætt og slætt ein ósemja um, hvussu makrelurin skal býast, staðfestir Herálvur Joensen.

aki@sosialurin.fo

ES tiltøkini ímóti verða allarhelst

Setir ES tiltøk ímóti Føroyum, fara tey bara at fevna um makrel og hjáveiði í sambandi við makrel, sigur Herálvur Joensen deildarstjóri í Uttanríkistænastuni

Áki Bertholdsen

– Fer ES at seta tiltøk í verk ímóti føroyingum í kjalarvørrinum á makrelstríðnum, er tað alt, sum bendir á, at tey fara bara at umfata makrel og hjáveiði í sambandi við fiskiskapin eftir makreli.

Tað er Herálvur Joensen, deildarstjóri fyri altjóða handli í Uttanríkistænastuni, rættiliga vísir í.

Á fundi, sum Tjóðveldi skipaði fyri mikukvøldið staðfesti hann, at eftir teimum samrøðum, hann hevur havt við oddafólk í ES í sambandi við makrelstríðið, er tað mest sannlíkt, at ES tiltøkini í Føroyum fara ikki at fevna um allan okkara fiskauitflutning til ES, men bara um sjálvan makrelin og ta hjáveiði, vit hava í sambandi við makrelfiskiskapin, tvs, ein part av okkara útflutningi av sild.

– Talan kann eisini verða um tiltøk ímóti fiskamjoli,

lýsi og øðrum úrdráttum úr makreli.

– Hóast tey, sum vilja herða tiltøkini ímóti Føroyum til at umfata allan okkara útflutning, bæði laks og botnfisk, eisini hava undirteku í ES, er er tað onki, sum bendir á, at tey fara at fáa sín vilja, sigur Herálvur Joensen.

Skulu vænta tiltøk

Hinvegin ivast hann ikki í, at onkur tiltøk fara at verða sett í verk.

– Eftir tí, vit fáa at vita frá okkara keldum í ES kervinum, er so mikið stór semja í ES um, at tiltøk skulu setast í verk ímóti føroyingum, at tað fer at verða samtykt.

– Men tað er mest sannlíkt, at tey verða avmarkað fyri tiltøkini ikki skulu ganga ímóti reglunum í altjóða handelsfelagsskapinum WTO, og kanska enntá eisini ímóti ES reglum.

– Tí er væntandi, at heyk-

arnir í ES fara at slaka, tí teir vilja heldur hava avmarkað tiltøk ímóti føroyingum enn at seta alt upp á spíssarnar við tí vanda, at alt dettur niðurfyri.

– Tí eiga føroyingar at fyrireika seg til, at ES fer at seta tiltøk í verk ímóti føroyingum, staðfestir Herálvur Joensen.

– Tað er eisini ein møguleiki, at ES fer at leggja varisliga til brots at vita um tað ikki er nóg mikið at fáa okkum at slaka.

Men eydnast tað ikki, sær ES kanska fyri sær, at tiltøkini kunnu herðast, til vit lúta.

– Vit eru ávarað um, at tað er júst hetta, vit eiga at stúra mest fyri, tí fær ES heimildina at seta tiltøk í verk, kann heimildin eisini brúkast í øðrum førum.

Kanna ymsar dómstólar

Herálvur Joensen sigur, at Uttanríkistænastan nú kannar, hvørjir møguleikar eru at forða fyri, tiltøk verða sett í verk.

Í hesum sambandi staðfestir hann, at tey lita meiri á, hvat tey sjálvi kunnu gera í Uttanríkistænastuni enn tey lita á, hvat danir kunnu gera fyri okkum.

Tað er ógjørlegt hjá dønnum at røkja okkara áhugamál av fullum huga.

– Danir fiska eisini makrel, sum er tekur undir við, at tiltøk skulu setast í verk ímóti Føroyum.

Yvirskipað taka danir undir við, at ES fær heimild at seta tiltøk íverk ímóti londum, sum ikki fiska burðardygt.

Hinvegin er tað ikki avgreitt um Danmark fer at atkvøða, tá ið ráharraráðið skal atkvøða um málið.

Verða ES tiltøk sett í verk, verður tað eitt álvarsligt skot fyri bógvinn, men vit skulu nokk finna aðrar útvegis, sigur Pól Huus Sólstein, stjóri í Atlantic Pelagic

ES tiltøk verða

Setir ES tiltøk ímóti okkum, verður tað tvørlegt, men tað verður ikki heimsins undirgangur, heldur Pól Huus Sólstein í Atlantic Pelagic, sum selur uppsjóvarfisk

Áki Bertholdsen

Tað sigur Pól Huus Sólstein, stjóri á Atlantic Pelagic í Klaksvík, sum hann eigur saman við Norðborg.

Tey útflyta uppsjóvarfisk og á almennum fundi hjá Tjóðveldi mikukvøldið, upplýsti hann, at tilsamans fiskaði Norðborg 35.000 tons

í fjør, sum alt varð virkað umborð.

Tilsamans framleiddi Norðborg fiskavørur og úrdráttir, sum vórðu seld fyri 258 milliónir krónur.

Av allari framleiðsluni hjá Norðborg í fjør, vóru 75% útflutt til ES.

Samstundis eigur Norðborg 37% av øllum útflut-